

ВИСНОВОК
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Котелевець Анастасії Михайлівни
на тему «Розвиток соціальної активності студентів у волонтерській
діяльності»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 23 Соціальна робота
за спеціальністю 231 Соціальна робота

Актуальність теми дослідження. Проблема розвитку соціальної активності студентів закладів вищої освіти є актуальною та зумовлена необхідністю забезпечення їхньої активної участі у процесі створення матеріальних і духовних благ суспільства. Важливо, аби після завершення закладу вищої освіти студенти-випускники ефективно виконували соціальні функції та ролі у всіх сферах життєдіяльності, а також були конкурентоспроможними професіоналами, здатними виявляти та впроваджувати соціальні ініціативи, засвоївши суспільні цінності й ідеали. За даними Єдиної державної електронної бази з питань освіти, станом на 1 жовтня 2021 року, загалом навчалось 1 028 350 студентів, що становить 2,5% від усього населення України, а це є значним кількісним показником, що свідчить про важливість роботи з даною категорією населення.

Трансформації в усіх сферах життя нашого суспільства зумовлюють нові вимоги до підготовки кваліфікованого фахівця, високоморальної, зрілої, самореалізованої особистості з чіткою життєвою позицією, яка бере активну участь у соціальному житті країни. Особливо це стає актуальним у зв'язку з повномасштабним вторгненням Росії в Україну, що відбулося 24 лютого 2022 року. Унаслідок цього набувають особливої ваги питання формування соціально активної особистості. У сучасних умовах глобалізації та демократизації світу і військових дій в Україні громадянське суспільство стало визначальним та вирішальним фактором. Важливо, що прихильність до соціальної активності загалом та до волонтерської діяльності зокрема змінюється протягом життя, оскільки змінюються схильності, інтереси, обов'язки, здібності людини. На це можуть впливати вільний час, стан здоров'я, освіта чи професійний статус, важливість цих детермінант залежить від етапу життя людини.

Найбільш актуальним питання розвитку соціальної активності особистості постає під час навчання студентів у закладі вищої освіти, оскільки цей період є сприятливим для формування бачення життєвої стратегії. Це зумовлює необхідність вивчення умов формування соціальної активності студентської молоді.

У закладах вищої освіти одним із засобів формування соціальної активності студентів є залучення до волонтерської діяльності. Головна мета волонтерства полягає в задоволенні особистих і соціальних потреб через надання підтримки та допомоги іншим людям. Участь молоді у волонтерських проектах дозволяє побачити конкретні результати своєї

– можливостями розвитку соціальної активності студентів у волонтерській діяльності в закладах вищої освіти та відсутністю визначених сприятливих для цього соціально-педагогічних умов;

– важливістю ефективного впровадження соціально-педагогічних умов розвитку соціальної активності студентів у волонтерській діяльності та недосконалістю програмно-методичного забезпечення такого процесу в закладах вищої освіти.

Таким чином, актуальність і недостатня розробленість зазначеної проблеми зумовили вибір теми дисертаційного дослідження: *«Розвиток соціальної активності студентів у волонтерській діяльності»*.

Зв'язок роботи з науковою темою кафедри/факультету. Наукову роботу виконано відповідно до наукової теми Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка «Особистість в умовах суспільних трансформацій сучасної України» (2016–2021 рр., державний реєстраційний номер 0110U002960) і наукової теми кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Університету Грінченка «Соціалізація вразливих груп населення в контексті розвитку територіальних громад в Україні» (2021–2026 рр., державний реєстраційний номер: 0121U112043).

Мета дослідження – визначити й теоретично обґрунтувати соціально-педагогічні умови розвитку соціальної активності студентів у волонтерській діяльності в закладі вищої освіти та перевірити їх дієвість.

Завдання дослідження:

1. Розкрити теоретичні засади соціальної активності особистості та вплив на розвиток соціальної активності студентів волонтерської діяльності.

2. Проаналізувати зарубіжний та український досвід волонтерської діяльності як засіб розвитку соціальної активності студентів у закладі вищої освіти.

3. Визначити критерії, показники та виявити рівні соціальної активності студентів у волонтерській діяльності.

4. Обґрунтувати соціально-педагогічні умови розвитку соціальної активності студентів у волонтерській діяльності в закладі вищої освіти.

5. Упровадити соціально-педагогічні умови розвитку соціальної активності студентів у волонтерській діяльності в закладі вищої освіти та перевірити їх дієвість.

Об'єкт дослідження є процес розвитку соціальної активності студентів.

Предмет дослідження – соціально-педагогічні умови розвитку соціальної активності студентів у волонтерській діяльності в закладі вищої освіти.

Теоретико-методологічну основу дослідження становлять концептуальні положення компетентнісного й діяльнісного – як базових, особистісно орієнтованого й аксіологічного – як допоміжних загальнонаукових методологічних підходів, а також положення наукових теорій і концепцій про: соціальну активність особистості (О. Безпалько,

А. Базиленко, Д. Волківська, М. Вижва, Н. Ковтун, О. Кулініченко, І. Савельчук, О. Сергєєнкова,); волонтерську діяльність (Г. Гевчук, Т. Журавель, Т. Лях, Т. Спіріна); особливості прояву соціальної активності студентів (Р. Вайнола, О. Карпенко, Ж. Петрочко); особливості волонтерської діяльності під час російсько-української війни (А. Дуля, М. Лехолетова, В. Лютий); положення нормативно-правових документів – Закону України «Про волонтерську діяльність», Закону України «Про основні засади молодіжної політики», Закону України «Про вищу освіту».

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених мети та завдань дисертаційної роботи використано комплекс методів: *теоретичні* – аналіз філософських, соціологічних, психологічних, педагогічних, соціально-педагогічних наукових джерел для з'ясування стану розробленості проблеми дослідження й уточнення його поняттєво-категоріального апарату; синтез, порівняння, систематизація, узагальнення науково-теоретичних положень із метою розкриття змісту, видів та форм розвитку соціальної активності студентів у волонтерській діяльності; *емпіричні* – анкетування та структуроване інтерв'ю для визначення рівня обізнаності щодо проблеми соціальної активності студентів у закладі вищої освіти, діагностичні методики для визначення рівня розвитку соціальної активності у студентів в контрольній та експериментальній групах, контент-аналіз нормативно-правових документів, звітів та доповідей щодо волонтерства; *методи математичної статистики* для кількісної обробки даних та визначення статистичної значущості отриманих під час експерименту результатів і *контентний аналіз* для оброблення якісних даних, отриманих під час анкетування учасників дослідження.

Експериментальна база дослідження. Результати дослідження впроваджено в освітній процес закладів вищої освіти: Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (акт про впровадження № 131-н від 24.06.2024); Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (довідка про впровадження № 263 від 02.07.2024); Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (акт про впровадження № 57-11/1802 від 26.06.2024); Міжрегіональної Академії управління персоналом (довідка про впровадження № 2719 від 13.06.2024); Херсонського державного університету (акт про впровадження № 03-32/1769 від 07.10.2024).

Наукова новизна та теоретичне значення отриманих результатів дослідження полягає в тому, що у дисертації:

вперше: цілісно розкрито проблему розвитку соціальної активності студентів у волонтерській діяльності в закладі вищої освіти; систематизовано умови соціальної активності студентів на мікрорівні (рівні особистості), мезорівні (рівні освітнього середовища) і макрорівні (рівні суспільства), які зумовлюють соціальну активність студентів; обґрунтовано соціально-педагогічні умови розвитку соціальної активності студентів у волонтерській діяльності (стимулювання розвитку соціальної активності студентів; залучення студентів до участі у волонтерських ініціативах закладу вищої

освіти; визнання здобутків соціально активних студентів-волонтерів у закладі вищої освіти) та шляхи забезпечення даних умов; визначено критерії та показники соціальної активності студентів у волонтерській діяльності; *уточнено*: сутність понять «розвиток соціальної активності особистості», «соціальна активність»; вплив волонтерської діяльності на розвиток соціальної активності студентів; *подальшого розвитку набули*: зміст, форми та методи соціально-педагогічної роботи зі студентами для розвитку соціальної активності у закладі вищої освіти; наукові узагальнення щодо врахування досвіду залучення студентів до волонтерської діяльності у зарубіжних закладах вищої освіти.

Практичне значення дослідження полягає у: розробленні й впровадженні інструментарію для виявлення рівнів соціальної активності 26 студентів; впровадженні соціально-педагогічних умов розвитку соціальної активності студентів у волонтерській діяльності; розробленні та реалізації програми розвитку соціальної активності студентів. За результатами дослідження розроблені модулі до робочих програм навчальних дисциплін: «Практикум із розвитку волонтерства та соціальної згуртованості в громаді» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Соціальна адвокація» та «Практикум із розвитку лідерства та волонтерства в молодіжному середовищі» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Соціальна педагогіка».

Основні положення та висновки дисертації можуть бути використані у діяльності фахівців соціальної роботи, соціальних педагогів, спеціалістів центрів соціальних служб, які працюють з молоддю; закладами вищої освіти при розробленні навчальних дисциплін «Методика організації волонтерської діяльності», «Молодіжна робота в територіальній громаді», «Дослідження актуальних соціальних проблем з практикумом», «Тренінг креативності та комунікативності» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; навчальної дисципліни «Тренінг з розвитку волонтерства та лідерства в громаді» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота; при укладанні навчальних посібників та методичних рекомендацій з питань розвитку соціальної активності молоді, волонтерської діяльності.

Апробація результатів дослідження. Основні положення, висновки, окремі частини та практичні результати дисертації представлено в тезах та доповідях на 15 науково-практичних конференціях, семінарах різного рівня: *міжнародних* – «Актуальні проблеми соціальної роботи та соціального забезпечення: європейський та національний вимір», «Current problems of social work and social security: European and national dimension» (2021 р.); Міжнародна наукова конференція «XII Сіверянські соціально-психологічні читання» (2021 р.); «Актуальність та особливості наукових досліджень в умовах воєнного стану» (2022 р.); «Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти» (м. Миколаїв, 2022 р.); II Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання розвитку особистості:

сучасність, інновації, перспективи» (м. Житомир, 2024 р.); Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Соціально-психологічна підтримка особистості в умовах суспільних трансформацій» (м. Київ, 2024 р.); *конференції з міжнародною участю* – III Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю на базі Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка; *всеукраїнських* – «Соціальна підтримка сім'ї та дитини у соціокультурному просторі громади» (Київ, 2021 р.); Всеукраїнська науково-практична конференція «Інноваційні практики наукової освіти» (Київ, 2021 р.), «Наукова молодь – потенціал відновлення України» (2022 р.) «Огнев'юківські читання «Освіта – сутність часу» (Київ, 2023 р.); «Соціальна робота в громаді: сучасні виклики та перспективи розвитку» (Дніпро, 2023 р.); IX Всеукраїнська науково-практична конференція «Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя» (22-23 лютого 2024 р.); «Інноваційні стратегії розвитку вищої освіти в умовах реалізації концепції навчання впродовж життя» (25 квітня 2024 року); Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми соціальної роботи: досвід і перспективи» (11 квітня 2024 року м. Кам'янець-Подільський).

Основні результати дисертаційної роботи обговорено й отримано позитивну оцінку на засіданнях кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, семінарах та щорічних звітних науково-практичних конференціях Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (м. Київ, 2020-2024 рр.).

Публікації. Основні положення та результати дослідження висвітлено у 23 наукових публікаціях, із них 11 – одноосібних, 12 – у співавторстві. Зокрема: 7 статей (з них 3 у співавторстві) у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України; 1 стаття (у співавторстві) у періодичному науковому виданні, проіндексованому в базі даних Web of Science Core Collection; 15 наукових публікацій (з них 8 у співавторстві), у яких додатково висвітлено результати дисертації.

Наукові статті, опубліковані у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України

1. Котелевець А. М. Волонтерство онлайн: виклики сьогодення. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2021. № 1(6). С. 98–104. ISSN 2618-0715 DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(6\).2021.234142](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(6).2021.234142) URL: <http://srso.udpu.edu.ua/article/view/234142>

2. Котелевець А. Соціальна активність молоді під час російсько-української війни. *Social Work and Education*. 2022. Vol. 9. № 1. Р. 51–61. ISSN 2520-6451 e-ISSN 2520-6230. DOI: <https://doi.org/10.25128/2520-6230.22.1.4> URL: <https://journals.uran.ua/swe/article/view/256721>

3. Котелевець А. М. Дослідження напрямів волонтерської діяльності під час російсько-української війни. *Науковий журнал Хортицької національної академії. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2022. № 1 (6).

C. 123–131. ISSN 2709-8214. DOI : <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2022-6-15> URL: <https://journal.khnnra.edu.ua/index.php/files/article/view/53>

Kotelevets A. M., Martyniuk Y. V. Social cohesion of youth as a resource for community development: experience of European countries and Ukraine. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи* ISSN: 2311-5491 (print), 2664-3537 (Online). 2022. P.174–178. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.spec.1.33> URL: https://chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/spec_2022/part_1/33.pdf

4. Котелевець А. М. Теоретико-методологічні засади формування соціальної активності студентської молоді. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2022. 1(50). С. 134–137. ISSN 2524-0609. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2022.50.134-137> URL: <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/article/view/257711>

5. Котелевець А. М., Нохріна І. С. Соціальна успішність як складова активності студентської молоді. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2024. 1(54). С. 141–144. ISSN 2524-0609. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2024.54.141-144> URL: <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/article/view/303899>

6. Жуков В. І., Котелевець А. М. Особливості волонтерської діяльності студентів закладів вищої освіти в умовах воєнного часу. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2024. №1. С. 21–27. ISSN 1817-3764. DOI: <https://doi.org/10.12958/1817-3764-2024-1-21-27> URL: <http://socped.luguniv.edu.ua/index.php/socped/article/view/19>

Наукова стаття, опублікована у періодичному науковому виданні, проіндексованому у базі даних Web of Science Core Collection

1. Liakh T., Lekholetova M., Kotelevets A., Spirina T., Shved O. Development of youth volunteer programs in the condition of the COVID-19 pandemic in the communities, neighboring to the area of the joint forced operation in the east of Ukraine / T. Liakh et al. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*. 2021. Vol. 3. P. 316–326. ISSN 2256-0629. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2021vol3.6334> URL: <https://doi.org/10.17770/sie2021vol3.6334>

Публікації, у яких додатково висвітлено результати дисертації

1. Kotelevets A. Manifestations of social activity of youth in Ukraine in the conditions of the COVID-19 pandemic and a full-scale invasion. *Modern Science – Moderní věda*. 2023. № 3. P. 85–90. ISSN 2336-498X. DOI: <https://doi.org/10.62204/2336-498X-2023-3-10> URL: <https://sried.eu/modern-science-moderni-veda-%e2%84%96-3-2023/>

2. Kotelevets A., Vyzva M. Leadership in the context of social activity and activism: perspectives from higher education students. *Modern Science – Moderní věda*. 2023. № 4. P. 86–94. ISSN 2336-498X. DOI: <https://doi.org/10.62204/2336-498X-2023-4-9> URL: <https://sried.eu/anastasiia-kotelevets-mariia-vyzhva-leadership-in-the-context-of-social-activity-and-activism-perspectives-from-higher-education-students/>

3. Kotelevets A., Martyniuk Y. E-volunteering as a possibility of volunteer activities during the russian-ukrainian war. *Periodyk naukowy akademii polonijnej*. 2023. Vol. 56. № 1. P. 345–354. ISSN 2543-8204. URL: <http://pnap.ap.edu.pl/index.php/pnap/issue/view/63/47>

4. Котелевець А. М., Спіріна Т. П. Соціальна активність як важливий компонент підготовки майбутнього фахівця соціальної сфери. *Актуальні проблеми соціальної роботи та соціального забезпечення: європейський та національний вимір* : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф., 27–29 травня 2021 р. Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2021. С. 189–193.

5. Котелевець А. М. Соціальна активність як складова підготовки фахівців соціальної сфери. *Соціальна підтримка сім'ї та дитини у соціокультурному просторі громади* : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф., з міжнар. участю 01–02 червня 2021 р. Суми : ФОП Цьома С.П., 2021. С. 283-285.

6. Котелевець А. М. Соціальна активність: необхідність чи примха сучасних реалій. *XII Сіверянські соціально-психологічні читання* : матеріали Міжнар. наук. конф., 26 листопада 2021 р. Чернігів, 2021. С. 78–81.

7. Котелевець А. М. Волонтерська діяльність як складова відповідального громадянства. *Інноваційні практики наукової освіти*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 8–11 грудня 2021 р. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. С. 256–259.

8. Котелевець А. М. Дослідження соціальної активності молоді під час війни – психологічний аспект. *Актуальність та особливості наукових досліджень в умовах воєнного стану* : збірник Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 24 травня 2022 р. Київ: ДНДІ МВС України, 2022. С. 212–213.

9. Котелевець А. М., Мартинюк Я. В. Залучення молоді до волонтерської діяльності з внутрішньо переміщеними особами в громаді. *Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти* : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф., 9 червня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 192–194.

10. Котелевець А. М. Соціальна активність молоді як відповідь на воєнні дії в Україні. *Наукова молодь – потенціал відновлення України* : матеріали Всеукр. наук. семінар, 25 травня 2022 р. Київ, 2022. С. 35–38.

11. Котелевець А. М., Мартинюк Я. В. Волонтерська діяльність як перспективний напрямок соціальної роботи у громадах України. *Соціальна робота в громаді: сучасні виклики та перспективи розвитку* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 24 березня 2023 р. Дніпро : ДНУ імені Олеса Гончара, 2023. С. 204–206.

12. Вижва М., Котелевець А. Соціальна активність як спосіб прояву лідерської поведінки особистості у кризових умовах. *Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя* : матеріали IX Всеукр. наук.-практ. конф. 22-23 лютого 2024 р. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2024. С. 152–154.

13. Котелевець А. М., Нохріна І. С. Соціальний портрет сучасної студентської молоді. *Інноваційні стратегії розвитку вищої освіти в умовах*

реалізації концепції навчання впродовж життя. 25 квітня 2024 р. Бар : редакційно-видавничий центр КЗВО «Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського», 2024. С. 151–153.

14. Котелевець А. М. Соціальна активність як складова професійної діяльності соціальних працівників. *Актуальні запитання розвитку особистості: сучасність, інновації, перспективи* : зб. наук. праць за матер. II Міжнар. наук.-практ. конф., 4 квітня 2024 р. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2024. С. 172–174.

15. Нохріна І. С., Котелевець А. М. Волонтерська діяльність, як засіб формування соціальної успішності студентів. *Актуальні проблеми соціальної роботи: досвід і перспективи* : зб. наук. праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. 11 квітня 2024 р. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В, 2024. С. 74–79.

Особистий внесок здобувача. Репрезентовані в дисертації наукові результати отримано автором самостійно. У статті «Development of youth volunteer programs in the condition of the COVID-19 pandemic in the communities, neighboring to the area of the joint forced operation in the east of Ukraine» (у співавторстві з Т. Лях, Т. Спіріною, М. Лехолетовою та О. Швед) здійснено огляд змін у роботі з волонтерами, що були викликані пандемією COVID-19.

У статті «E-volunteering as a possibility of volunteer activities during the russian-ukrainian war» (у співавторстві з Я. Мартинюк) автором презентовано результати дослідження, проведеного у липні 2022 року, у таблицях E-volunteering resources «Characteristics of Available E-resources for Online Volunteering During the Russian-Ukrainian War».

У статті «Leadership in the context of social activity and activism: perspectives from higher education students» (у співавторстві з М. Вижва) досліджено, як саме студенти сприймають лідерство в контексті соціальної активності та активізму; досліджено подібності та відмінності у визначенні лідерства та соціальної активності за допомогою порівняльного аналізу та авторського опитування студентів закладу вищої освіти; висвітлено роль соціальної активності як ознаки лідерських якостей.

У статті «Соціальна згуртованість молоді як ресурс розвитку громади: досвід європейських країн та України» (у співавторстві з Я. Мартинюк) автором розкрито можливості для реалізації студентами-волонтерами власних ініціатив через діяльність Європейської волонтерської служби; описано специфіку діяльності програми Європейського волонтерства.

У статті «Соціальна успішність як складова активності студентської молоді» (у співавторстві з І. Нохріною) автором розкрито важливість сприяння підвищенню рівня соціальної активності студентської молоді; продемонстровано зв'язок між досягненням соціального успіху та соціальною активністю студента.

У статті «Особливості волонтерської діяльності студентів закладів вищої освіти в умовах воєнного часу» (у співавторстві з В. Жуковим) автором представлені проміжні результати пошукового етапу дослідження;

висвітлено досвід волонтерської діяльності студентів закладів вищої освіти в умовах повномасштабного вторгнення Росії в Україну.

У статті «Волонтерська діяльність, як засіб формування соціальної успішності студентів» (у співавторстві з І. Нохріною) автором представлено результати авторського опитування студентів. Проаналізовано погляди студентів щодо мотивації участі у волонтерській діяльності та готовності відвідувати заходи для вдосконалення свої навичок у волонтерській діяльності.

У тезах конференції «Соціальна активність як важливий компонент підготовки майбутнього фахівця соціальної сфери» (у співавторстві з Т. Спіріною) автором розглянуто види соціальної активності та можливості, завдяки яким студенти можуть долучитись до волонтерської діяльності.

У тезах конференції «Волонтерська діяльність як перспективний напрямок соціальної роботи у громадах України» (у співавторстві з Я. Мартинюк) автором розглянуті напрями волонтерської діяльності у громаді.

У тезах конференції «Соціальна активність як спосіб прояву лідерської поведінки особистості у кризових умовах» (у співавторстві з М. Вижвою) автором розглянуто соціальну активність, як відповідь особистості на зовнішні кризові ситуації такі як пандемія COVID-19 та повномасштабне вторгнення.

У тезах конференції «Соціальний портрет сучасної студентської молоді» (у співавторстві з І. Нохріною) автором розглянуто соціально-психологічні особливості студентів: соціальні навички, критичне мислення, самостійність, емоційний інтелект, креативність і творчість.

У тезах конференції «Залучення молоді до волонтерської діяльності з внутрішньо переміщеними особами в громаді» (у співавторстві з Я. Мартинюк) автором розглянуті основні напрями волонтерської допомоги внутрішньо переміщеними особами: збір та роздача гуманітарної допомоги (продуктових наборів, одягу, речей першої необхідності, лікарських препаратів); пошук життя та розселення ВПО; надання психологічних, юридичних та медичних послуг тощо.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації українською та англійською мовами, списку публікацій, вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (208 позицій, з-поміж яких 89 – іноземними мовами), 10 додатків (на 125 сторінках). Праця містить 26 таблиць та 27 рисунків. Загальний обсяг дисертації становить 362 сторінки, із них основного тексту 209 сторінок.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація виконана фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури.

Дотримання здобувачем академічної доброчесності в дисертації та наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації. На підставі вивчення тексту дисертації і наукових публікацій, результатів автоматизованої перевірки на плагіат та їх експертної оцінки встановлено,

що дисертація і наукові публікації виконані самостійно, не містять академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, самоплагіату. Усі використані здобувачкою у тексті дисертації свої наукові праці без посилання на ці праці були попередньо опубліковані з метою висвітлення в них основних наукових результатів дисертації та вказані в анотації дисертації.

Відповідність змісту дисертації галузі знань та спеціальності. Зміст дисертації відповідає галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота.

Рішення.

1. Дисертація Котелевець Анастасії Михайлівни «Розвиток соціальної активності студентів у волонтерській діяльності», подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 23 Соціальна робота за спеціальністю 231 Соціальна робота, є завершеною, самостійною роботою, що містить науково обґрунтовані результати, актуальність, наукову новизну, теоретичне та практичне значення і відповідає п. 6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 р. за № 155/30023.

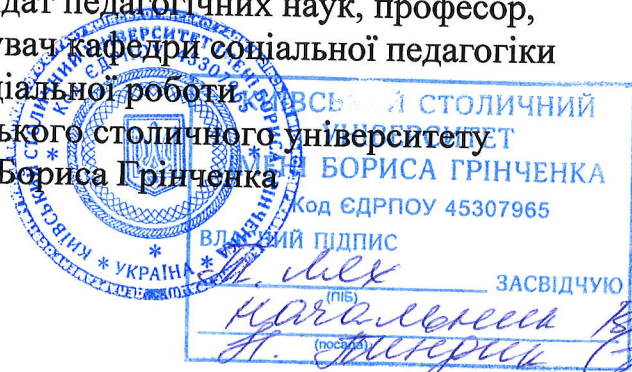
2. Дисертація Котелевець Анастасії Михайлівни та наукові публікації, в яких висвітлено наукові результати дисертації, виконано на належному науковому рівні з дотриманням академічної доброчесності.

3. Котелевець Анастасії Михайлівна на високому рівні оволоділа методологією наукової та педагогічної діяльності, набула теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей. Здобувачка вільно володіє матеріалом.

4. Рекомендувати дисертацію Котелевець Анастасії Михайлівни на тему «Розвиток соціальної активності студентів у волонтерській діяльності» до публічного захисту у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження А. М. Котелевець ступеня доктора філософії з галузі знань 23 Соціальна робота за спеціальністю 231 Соціальна робота.

Головуюча –

кандидат педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка

Тетяна ЛЯХ